

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34706
Nom	Odontologia preventiva i comunitària I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	10 - Odontología Preventiva y Comunitaria	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ALMERICH SILLA, JOSE MANUEL	131 - Estomatologia
ALMERICH TORRES, TERESA	131 - Estomatologia

RESUM

L'assignatura aprofundeix en el concepte actual de l'odontologia preventiva. Tracta d'explicar el paper dels diferents factors de risc en la càries dental: placa bacteriana, dieta, i hoste susceptible, així com totes les estratègies preventives disponibles a nivell individual com a fluor, segelladores de fissures i el control tant mecànic com a químic de la placa bacteriana. Explica la lesió inicial de càries, la seva histopatologia i la valoració del risc de càries. Inclou coneixements sobre la malaltia periodontal i el seu enfocament preventiu, així com mesures d'educació sanitària i prevenció de riscos laborals.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

1206 - Grau de Odontologia :

1210 - Grau d'Odontologia 2012 :

R4-OBLIGACIÓ D'HAVER SUPERAT PRÈVIAMENT L'ASSIGNATURA

34696 - Anatomia humana

34697 - Biologia

34698 - Fisiologia humana

34699 - Bioquímica

34702 - Psicologia i comunicació

34703 - Bioestadística i salut pública

34696 - Anatomia humana

34697 - Biologia

34698 - Fisiologia humana

34699 - Bioquímica

34702 - Psicologia i comunicació

34703 - Bioestadística i salut pública

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.

- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Comprendre i reconèixer els principis d'ergonomia i de seguretat en el treball (incloent-hi control d'infeccions encreuades, protecció radiològica i malalties ocupacionals i biològiques).
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent-hi les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció de referències clíniques adequades.
- Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica u r g e n t .
- Establir el diagnòstic, el pronòstic i la planificació terapèutica adequada en totes les àrees clíniques de l'odontologia, sent competent en el diagnòstic, el pronòstic i l'elaboració del pla de tractament odontològic del pacient que requerisca cures especials, inclosos els pacients medicament compromesos (com ara diabètics, hipertensos, immunodeprimits, anticoagulats, entre d'altres) i pacients amb discapacitat.
- Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant malalties bucals, així com en el manteniment i la promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, compronent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Realitzar les radiografies necessàries en la pràctica odontològica, interpretar les imatges obtingudes i conèixer altres tècniques de diagnòstic per imatge que tinguen rellevància.
- Conèixer els procediments i proves diagnòstiques clíniques i de laboratori, conèixer-ne la fiabilitat i la validesa diagnòstica i ser competent en la interpretació dels resultats.
- Reconèixer la normalitat i la patologia bucal, així com l'avaluació de les dades semiològiques.
- Identificar el principal motiu de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que reflectisca fidelment els registres del pacient.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, compronent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Educar i motivar els pacients en matèria de prevenció de les malalties bucodentals, controlar els hàbits bucals patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- Conèixer els procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut oral en la comunitat i saber interpretar-ne els resultats.

- Conèixer les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.
- Conèixer l'organització i la provisió de l'assistència en salut oral en la comunitat, tant a nivell privat com a públic, així com de l'assistència sanitària general i del paper del dentista en aquests àmbits.
- Elaborar i executar programes de salut oral i conèixer la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.
- Tenir coneixements apropiats de nutrició humana, en particular la relació dels hàbits nutricionals i de la dieta amb el manteniment de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Tindre coneixement de les complexes interaccions entre els factors ambientals, socials i conductuals amb la salut oral i general.
- Ser competent en l'aplicació dels principis de la promoció de la salut i de la prevenció de la malaltia.
- Ser competent a educar els pacients pel que fa a l'etiologia i prevenció de les malalties bucal i a motivar-los per a assumir responsabilitats en relació amb la seua salut bucal.
- Ser competent a proporcionar les instruccions d'higiene bucal i en l'aplicació de les mesures preventives específiques en cada cas.
- Ser competent a desenrotllar estratègies per a predir, previndre i corregir deficiències en les tècniques d'higiene oral del pacient així com a proporcionar-li estratègies per a controlar hàbits orals adversos i alteracions en la funció bucal.
- Ser competent a aplicar tractaments basats en l'evidència.
- Tindre coneixement i consciència de la importància de la pròpia salut i del seu impacte en la capacitat d'exercir com a odontòleg.
- Educar i motivar als pacients en matèria de prevenció de les malalties boc-dentàries, controlar els hàbits bucal patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- obindre i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció d'adequades referències clíniques.
- reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant de malalties bucal, així com en el manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Saber identificar les inquietuds i expectatives del pacient, així com comunicar-se de forma efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Programa Teòric (1)

- 1) Història i evolució conceptual de la prevenció. Concepte actual d'Odontologia Preventiva i Comunitària. Nivells de prevenció en Odontologia.
- 2) Biofilm dental. Microbiologia. Metabolisme. Implicacions en el desenrotllament de les malalties dentals: càries i malalties periodontals.
- 3) Control de la placa bacteriana dental: control mecànic i control químic. Rellevància de l'educació sanitària individualitzada i la seua repercussió en la salut dental dels individus.
- 4) Càlcul dentari. Tipus de detartraje: manual i ultrasònic. Ultrasons: avantatges, inconvenients i contraindicacions. Importància del polít. Aparells de bicarbonat: usos i contraindicacions.
- 5) Patogènia de la càries. La càries com a malaltia dental. Factors etiològics i el seu control. Formes clíniques. Factors immunològics. Desmineralització i remineralització
- 6) Lesió inicial de càries. Càries experimental. Desmineralizaci3n-remineralizaci3n en la superfície de l'esmalt. Risc de càries. Factors implicats. Valoraci3n del risc individual de càries. Proves salivals en la identificaci3n del risc de càries.
- 7) Influències nutricionals en el desenrotllament de la dentici3n. Relaci3n sucre-càries: estudis epidemiol3gics, experimentals i clínics. Mesures dietètiques en la prevenci3n i control de la càries.

2. Programa Teòric (2)

- 8) Fluor i càries. Antecedents històrics. Contingut de fluor en la ingesta. Metabolisme del fluor: absorci3n, distribuci3n i excreci3n. Mecanismes cariostàtics: sistèmic i tòpic."
- 9) Fluor tòpic d'aplicaci3n professional i d'autoaplicaci3n: tipus de preparats, composici3n i pautes de tractament. Toxicitat del fluor: aguda i crònica.
- 10) Dentífrics: objectius, funcions i composici3n. Agents terapèutics en els dentífrics. Collutoris.
- 11) Segelladors de fissures: antecedents històrics i objectius. Criteris de selecci3n. Tipus de segelladors: classificacions. Tècnica d'aplicaci3n. Revisions periòdiques.
- 12) Malalties periodontals. Concepte actual. Factors etiopatogènics. Classificaci3n. Bases científiques per a la prevenci3n de les malalties periodontals. Susceptibilitat individual. Factors de risc.
- 13) Prevenci3n de riscos professionals en el gabinet odontol3gic.
- 14) Educaci3n sanitària en el pacient individual.

3. Programa Pràctic

Es basarà en la realitzaci3n tanto en el laboratori com sobre pacients reals en la clínica dental de les activitats següents:

- Exploraci3n general de l'aparell estomatognàtic. Exploraci3n de parts blanques i teixits durs. Palpaci3n. Inspecci3n extraoral i intraoral.
 - Control de placa bacteriana. Revelat de placa. Índexs de placa i higiene oral. Programa de control de placa: recursos per a la motivaci3n del pacient.
 - Exploraci3n de la càries.
- Criteris clínics i criteris epidemiol3gics en el registre de càries (OMS i ICDAS II).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques odontologia	30,00	100
Classes de teoria	27,00	100
Pràctiques en aula	19,00	100
Pràctiques en laboratori	14,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	11,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	2,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes teòriques s'exposaran com a lliçó magistral. Els seminaris desenvoluparan els temes del temari teòric que seran impartits per professors o per alumnes i exposats en classe, amb un nombre total de 10, al llarg del curs, de 2 hores de duració cada u. Les pràctiques es realitzaran tant en laboratori com sobre pacients reals de la clínica odontològica

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes es realitzarà a partir dels elements següents

a) Avaluació de la teoria, amb la realització d'un examen teòric tipus test amb 50 preguntes de resposta múltiples d'elecció única (per cada 4 preguntes erròneament contestades es restarà una pregunta correctament contestada en la puntuació final de l'examen teòric).

Es correspondrà amb l'avaluació dels continguts teòrics impartits en classe i seminaris presencials. Suposarà el 50% de l'avaluació de l'assignatura.

b) Avaluació de les pràctiques, amb un examen pràctic amb preguntes, casos de simulació i imatges sobre el contingut de les pràctiques. Junt amb una valoració de l'assistència, actitud i competències adquirides en el desenvolupament de les pràctiques. Suposarà el 50% de l'avaluació de l'assignatura.

Per a aprovar l'assignatura hauran d'aprovar-se, independentment la part teòrica i la part pràctica. En el cas d'haver superat, amb 5 punts sobre 10, cada una de les dites parts, la qualificació final s'obtindrà per la mitjana aritmètica d'ambdós.

És requisit per accedir a l'avancament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les seues pràctiques.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CUENCA SALA E, BACA GARCIA P (2013). Odontología Preventiva y Comunitaria: Principios, Métodos y Aplicaciones. 4ª ed. Barcelona. Elsevier Masson.
- RIOBOO, R. (2002) Odontología Preventiva y odontología comunitaria. 1ª Edición. Madrid. Ediciones avances médico-dentales. Odontología preventiva y comunitaria.

Complementàries

- KATZ, S. (1982) Odontología Preventiva en acción. Buenos Aires. Interamericana.
- NIKIFORUK, G. (1986). Caries dental. Aspectos básicos y clínicos. Buenos Aires. Mundi.
- SESPO. Lesión Incipiente de caries: Criterios actuales de Diagnóstico, Prevención y Tratamiento. Promolibro. Valencia. 1996.
- SESPO. Saliva y Salud Oral. Promolibro. Valencia, 1998.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

Siguiendo las recomendaciones del Ministerio, la Consellería y el Rectorado de nuestra Universidad, para el período de la "nueva normalidad", la organización de la docencia para el segundo cuatrimestre del curso 2021-22, seguirá un modelo híbrido, donde tanto la docencia teórica como práctica se ajustará a los horarios aprobados por la CAT pero siguiendo un modelo de Presencialidad / No presencialidad en la medida en que las circunstancias sanitarias y la normativa lo permitan y teniendo en cuenta el aforo de las aulas y laboratorios docentes. Se procurará la máxima presencialidad posible y la modalidad no presencial se podrá realizar mediante videoconferencia cuando el número de estudiantes supere el coeficiente de ocupación requerido por las medidas sanitarias. De manera rotatoria y equilibrada los estudiantes que no puedan entrar en las aulas por las limitaciones de aforo asistirán a las clases de manera no presencial mediante la transmisión de las mismas de manera síncrona/asíncrona via "on line".